

คณะอนุกรรมการปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินธุรกิจของประชาชน

การปฏิรูปกฎหมายเพื่อสนับสนุน การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ

ดร.อภิชน จันทรเสน

การเตรียมความพร้อมเพื่อขับเคลื่อนไปสู่ระบบอำนวยความสะดวก
ในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร
๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

หลักการในการปฏิรูปกฎหมาย

การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

สิงหาคม ๒๕๖๐ –
มิถุนายน ๒๕๖๑

- ทบทวนกฎ
ระเบียบ และ
กระบวนการที่
เกี่ยวข้องกับ
Ease of Doing
Business Index

พฤษภาคม ๒๕๖๑ –
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

- กฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับ
การ
ออกใบอนุญาต
(permit &
licensing)

ระยะที่ ๑ การทบทวนกฎ ระเบียบ และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับ Ease of Doing Business Index

ขั้นตอนน้อย รวดเร็ว โปร่งใส ค่าใช้จ่ายต่ำ = คะแนนดี

- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือสำคัญสิ่งที่ World Bank เชื่อว่าจะทำให้เกิด **“Ease of Doing Business”**
- การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือบริหารงานภาครัฐ และการจัดทำบริการสาธารณะจึงเป็นเรื่องสำคัญในยุคปัจจุบัน

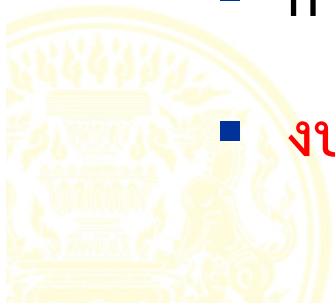
แนวทางการประเมินของ World Bank ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

- **ลดขั้นตอน** (ตัวชี้วัดด้านการชำระภาษี)
 - เน้นการลดขั้นตอนในการชำระภาษีด้วยระบบออนไลน์
- **ลดระยะเวลาในการดำเนินการ** (ตัวชี้วัดด้านการค้าระหว่างประเทศ)
 - เน้นการลดระยะเวลาประกอบพิธีนำเข้าส่งออกด้วยระบบการเก็บและส่งข้อมูลด้วยระบบดิจิทัลผ่าน National Single Window (NSW)
- **สร้างความโปร่งใส** (ตัวชี้วัดด้านการจดทะเบียนทรัพย์สิน)
 - เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- **ลดค่าใช้จ่าย** (ตัวชี้วัดด้านการแก้ปัญหาล้มละลาย)
 - เน้นการใช้ระบบดิจิทัลช่วยในบริหารงานข้อมูลเพื่อลดระยะเวลาและต้นทุนที่ใช้ในกระบวนการล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ

ความท้าทายในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการปรับอันดับ Ease of Doing Business

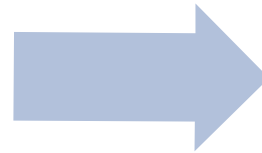
- **กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรค** โดยเฉพาะในเรื่องข้อจำกัด การส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ข้อมูลที่เป็นความลับส่วนบุคคล และขอบเขตการเปิดเผยข้อมูล
- **การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน** (ภายใต้ภารกิจ และวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน)
- **จำนวนผู้ใช้บริการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์**
- **การพัฒนา ระบบที่มีประสิทธิภาพ** และการดูแลระบบให้ใช้งานได้ดี
- **งบประมาณ และอุปสรรคในการ จัดซื้อจัดจ้าง**

ระยะที่ ๒ โครงการทบทวนกฎหมายใบอนุญาตของทางราชการ (Regulatory Guillotine: Licensing Reform)

๑. การสร้างฐานข้อมูลใบอนุญาต
(Licensing Database Registry)

๒. การทบทวนความจำเป็นของใบอนุญาต
(Licensing Guillotine)

ฐานข้อมูลใบอนุญาต (E-License Registry)

- สามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการขออนุญาตตามชื่อหน่วยงาน กลุ่มอุตสาหกรรม หรือลักษณะของกระบวนการงาน
- ข้อมูลครบถ้วน แสดงขั้นตอน ระยะเวลาในการดำเนินการ กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ค่าธรรมเนียม เอกสารที่ต้องใช้ในการขออนุญาตและต่ออายุใบอนุญาต ฯลฯ
- ใช้ฐานข้อมูลในการประเมินความจำเป็นในการมีใบอนุญาต และแนวทางการพิจารณายกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงใบอนุญาตต่อไป

การทบทวนความจำเป็นในการมีใบอนุญาต และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Checklist Approach)

กฎหมาย (legal)

- มีกฎหมายรองรับหรือไม่
- ขัดกับกฎหมายอื่นและความตกลงระหว่างประเทศหรือไม่
- ทับซ้อนกับกฎหมายอื่นหรือไม่
- การบังคับใช้มีความชัดเจนหรือไม่

ธุรกิจ (business)

- ปัญหาคืออะไร
- มีทางเลือกใดบ้าง
- ทางเลือกในการออกกฎหมายเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือไม่
- ผลกระทบทางธุรกิจเป็นอย่างไร

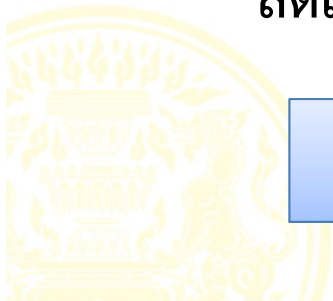
ต้นทุน (cost)

- ค่าจ้างและค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตามกฎหมาย (standard cost)
- ต้นทุนอุปกรณ์ เครื่องมือ (return on investment)
- ค่าเสียโอกาส คำนวณจากกำไรที่สูญหาย ดอกเบี้ย (opportunity cost)

เป้าหมายในการทบทวนใบอนุญาตของคณะทำงานฯ

- **เน้นความสะดวกของประชาชนและผู้ประกอบการ** โดยลดต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของรัฐให้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกและผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
- **ยกเลิกใบอนุญาตและกระบวนการที่ไม่จำเป็น** เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ระบบตลาดและกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรม
- **แก้ไขปรับปรุงใบอนุญาตและกระบวนการที่ซ้ำซ้อน มีขั้นตอนยุ่งยาก หรือสร้างภาระแก่ผู้ขออนุญาตเกินสมควร** เช่น ปรับปรุงแบบฟอร์มลดเอกสารหลักฐานในการยื่นขอ ลดความถี่และขั้นตอนในการตรวจสอบ

โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญ

ร่างกฎหมายที่กำหนดให้นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน ภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะ

- ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 - กำหนดห้ามมิให้หน่วยงานผู้อนุญาตขอสำเนาเอกสารหรือหลักฐานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐจากประชาชน โดยให้ขอโดยตรงจากหน่วยราชการอื่นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และให้หน่วยงานที่ถือครองข้อมูลสำคัญบางแห่งทำการเชื่อมโยงระบบเข้ากับระบบของหน่วยงานผู้อนุญาตให้สำเร็จภายในหนึ่งปี
 - กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตบางประเภทสามารถยื่นขอต่ออายุใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นได้รับการต่ออายุแล้ว จนกว่าเจ้าพนักงานจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุ
- ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ.
 - กำหนดให้ระบบการดำเนินงานของศูนย์รับคำขออนุญาตเป็นระบบเดียวกันกับระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร (Doing Business Portal) ซึ่งประชาชนสามารถยื่นคำขอทางระบบออนไลน์ได้โดยสะดวก

ร่างกฎหมายที่กำหนดให้นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน ภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะ

- ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
 - กำหนดให้มีระบบกลาง ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.
 - กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำหรือแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัลกำหนด
 - กำหนดให้หน่วยงานของรัฐร้องขอข้อมูลระหว่างกันได้
 - กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ระบบดิจิทัลหรือฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทำงานร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้
 - กำหนดให้จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อรองรับและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

